

HOTĂRÂREA CURȚII

5 octombrie 1994*

Republica Federală Germania
împotriva
Consiliului Uniunii Europene
„Banane – Organizare comună a pieței
– Regimul importurilor”

Cauza C-280/93

În cauza C-280/93,

Republica Federală Germania, reprezentată de către domnul E. Röder, Ministerialrat în Ministerul Federal al Economiei, 75 Villemombler Straße, Bonn și de J. Sedemund, avocat în baroul din Köln, în calitate de agenți,

reclamantă,

susținută de

Regatul Belgiei, reprezentat de domnul J. Devadder, director administrativ în Serviciul Juridic din Ministerul Afacerilor Externe, al Comerțului Exterior și al Cooperării pentru Dezvoltare, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Belgiei, 4 Rue des Girondins,

Regatul Țărilor de Jos, reprezentat de domnii J. W. de Zwaan și T. Heukels, consilieri juridici adjuncți la Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Țărilor de Jos, 5 Rue C. M. Spoo,

intervenienți,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de către domnii J.- P. Jacqué, director în Serviciul Juridic, B. Schloh, A. Brautigam și J. Huber, consilieri juridici, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului Bruno Eynard, director al Direcției de Afaceri Juridice a Băncii Europene de Investiții, 100 Boulevard Konrad Adenauer,

pârât,

susținut de

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de către domnii P. Gilsdorf, consilier juridic principal și U. Wölker, membru al Serviciului Juridic, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului G. Kremlis, membru al Serviciului Juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

Republica Elenă, reprezentată de către domnul V. Kontolaimos, consilier la Consiliul Juridic de Stat și de către doamna V. Pelekou, reprezentant legal, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Greciei, 117 Val Sainte-Croix,

---

*Limba de procedură: germana.

Regatul Spaniei, reprezentat de domnul A. Navarro González, director general pentru coordonare juridică și instituțională comunitară și de doamna Rosario Silva de Lapuerta, Abogado del Estado, din Serviciul de Contencios Comunitar, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Spaniei, 4-6 Boulevard E. Servais,

Republica Franceză, reprezentată de domnii J.-P. Puissochet, director al Direcției Juridice a Ministerului Afacerilor Externe și de doamna C. de Salins, consilier pentru afaceri externe, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg la sediul Ambasadei Franței, 9 Boulevard Prince-Henri,

Republica Italiană, reprezentată de către domnul profesor L. Ferrari Bravo, șef al Serviciului de Contencios Diplomatic al Ministerului Afacerilor Externe, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Italiei, 5 Rue Marie-Adélaïde,

Republica Portugheză, reprezentată de către domnul L. Fernandes, director al Serviciului Juridic al Direcției Generale a Comunităților Europene din Ministerul Afacerilor Externe și de către doamna M. L. Duarte și domnul J. Santos Cardoso, consilier juridic și, respectiv, consilier juridic principal la același Serviciu Juridic, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Portugaliei, 33 Allée Scheffer,

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat de doamna S. L. Hudson, de la Treasury Solicitor's Department, în calitate de agent, asistată de domnul D. Anderson, Barrister, cu domiciliul ales în Luxemburg la sediul Ambasadei Regatului Unit, 14 Boulevard Roosevelt,

intervenienți,

având ca obiect o cerere de anulare a Titlului IV și a articolului 21 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 404/93 al Consiliului din 13 februarie 1993 privind organizarea comună a pieței în sectorul bananelor (JO L 47, p. 1),

CURTEA,

compusă din domnii O. Due, președinte, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, M. Diez de Velasco și D. A. O. Edward, președinți de cameră, C. N. Kakouris, R. Joliet, F. A. Schockweiler (raportor), G. C. Rodríguez Iglesias, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Kapteyn și J. L. Murray, judecători,

avocat general: domnul C. Gulmann,
grefier: domnul H. A. Rühl, administrator principal,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea susținerilor orale prezentate în ședința din 20 aprilie 1994 de guvernul german, reprezentat de domnul E. Röder și de J. Sedemund, avocat, în calitate de agenți, de guvernul belgian, reprezentat de domnul J. Devadder, în calitate de agent, de Consiliu, reprezentat de domnii J.- P. Jacqué, B. Schloh, A. Brautigam și J. Huber, în calitate de agenți, de guvernul elen, reprezentat de domnul V. Kontolaimos și de doamna V. Pelekou, în calitate de agenți, de guvernul spaniol, reprezentat de doamna Rosario Silva de Lapuerta, în calitate de agent, de guvernul francez, reprezentat de doamna C. de Salins și de domnul N. Eybalin, secretar al Afacerilor Externe în Direcția Juridică a Ministerului Afacerilor Externe, în calitate

de agenți, de guvernul portughez, reprezentat de doamna M. L. Duarte, în calitate de agent, de Guvernul Regatului Unit, reprezentat de doamna S. L. Hudson, în calitate de agent, asistată de domnul D. Anderson, Barrister și de Comisie, reprezentată de domnii P. Gilsdorf, consilier juridic principal și E. de March, consilier juridic, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 8 iunie 1994,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea depusă la grefa Curții la 14 mai 1993, Republica Federală Germania a solicitat, în temeiul articolului 173 primul paragraf din Tratatul CEE, anularea Titlului IV și a articolului 21 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 404/93 al Consiliului din 13 februarie 1993 privind organizarea comună a pieței în sectorul bananelor (JO L 47, p. 1, denumit în continuare „regulamentul”).

2 Înainte de examinarea motivelor de anulare invocate, este necesar să se amintească, pe scurt, regimul juridic anterior adoptării regulamentulului și dispozițiile pertinente pentru examinarea legalității acestuia.

Cu privire la situația anterioară regulamentulului

3 Pentru a înregistra circumstanțele în care regulamentul a fost adoptat, în al doilea considerent se arată:

„... în statele membre producătoare de banane existau organizări naționale ale pieței care urmăreau să asigure producătorilor comercializarea produselor acestora pe piața națională, precum și un venit proporțional cu costurile de producție; întrucât aceste organizări naționale ale pieței impun restricții cantitative care împiedică realizarea unei piețe comune a bananelor; întrucât printre statele membre care nu produc banane, unele acordă tratament preferențial comercializării bananelor provenite din statele din Africa, zona Caraibelor și Pacific (statele ACP), în timp ce altele aplică un sistem de import liberalizat, care include chiar, pentru unul dintre statele membre, o situație tarifară privilegiată; întrucât aceste regimuri diferite afectează libera circulație a bananelor în Comunitate și punerea în aplicare a unui regim comun pentru schimburile comerciale cu țările terțe; întrucât, în scopul realizării unei piețe unice, este necesar să se instituie o organizare comună echilibrată și flexibilă a pieței în sectorul bananelor, care să înlocuiască diferitele regimuri naționale”.

4 Înainte de adoptarea regulamentulului, importurile de banane în statele Benelux, în Danemarca și în Irlanda, provenite în special din America Latină, nu erau supuse decât unui drept vamal de 20 % consolidat în cadrul GATT. În Franța, în Regatul Unit, în Italia, în Spania, în Portugalia și în Grecia, piețele naționale erau protejate, iar consumul era acoperit fie de producția comunitară, fie de importurile provenite din statele ACP.

5 Datorită deficiențelor structurale care limitează capacitatea competitivă a producțiilor comunitare, dar și a producțiilor ACP, costurile de producție și prețurile de consum ale bananelor comunitare și ale bananelor ACP le depășeau în mod sensibil pe cele ale bananelor din țări terțe.

Cu privire la Protocolul „banane”

6 În temeiul Protocolului anexat la Convenția de aplicare privind asocierea țărilor și a teritoriilor de peste mări la Comunitate, prevăzut la articolul 136 din tratat (denumit în continuare „Protocolul banane”), Republica Federală Germania a beneficiat de un regim special care i-a permis să importe un contingent anual de banane cu scutire de taxe vamale, stabilit prin referință la cantitatea importată în 1956. Acest contingent de bază trebuia, în funcție de avansarea realizării pieței comune, să fie redus progresiv. Contingentele anuale făceau obiectul unei creșteri, în conformitate cu normele de calcul prevăzute la alineatele (3) și (4). În cazul în care țările și teritoriile de peste mări s-ar afla în imposibilitatea de a furniza în mod integral cantitățile solicitate de Republica Federală Germania, statele membre interesate s-ar declara pregătite, în temeiul alineatului (6), să-și dea acordul pentru o creștere corespunzătoare a contingentului.

7 În temeiul alineatului (4) al treilea paragraf din Protocolul banane,

„La propunerea Comisiei, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, decide eliminarea sau modificarea acestui contingent.”

8 În baza Protocolului banane, care a continuat să fie aplicat deși convenția de asociere a încetat să fie în vigoare de la 31 decembrie 1962, Republica Federală Germania a importat, în 1992, din state terțe, 1 371 000 tone de banane cu scutire de taxe vamale, din care o cantitate de 721 000 tone calculată în conformitate cu alineatele (3) și (4) și un supliment de 650 000 tone solicitat și acordat în conformitate cu alineatul (6) din acest protocol.

Cu privire la Convenția de la Lomé

9 Importul de banane provenite din statele ACP este reglementat prin a Patra Convenție ACP-CEE, semnată la Lomé la 15 decembrie 1989, aprobată prin Decizia Consiliului și a Comisiei din 25 februarie 1991 (JO L 229, p. 1, denumită în continuare „Convenția de la Lomé”).

10 În temeiul articolului 168 din Convenția de la Lomé,

„1. Produsele originare din statele ACP sunt admise pentru importul în Comunitate cu scutire de drepturi vamale și de taxe cu efect echivalent.

2. a) Produsele originare din statele ACP:

– enumerate în lista din Anexa II la tratat atunci când fac obiectul unei organizări comune a piețelor, în sensul articolului 40 din tratat

sau

– care fac obiectul, la importul în Comunitate, unei reglementări specifice introdusă ca urmare a punerii în aplicare a politicii agricole comune

sunt importate în Comunitate, prin derogare de la regimul general în vigoare pentru țări terțe, conform dispozițiilor următoare:

i) sunt admise de la scutirea de drepturi vamale produsele pentru care dispozițiile comunitare în vigoare la momentul importului nu prevăd, în afara drepturilor vamale, aplicarea niciunei alte măsuri privind importul acestora;

ii) pentru produsele, altele decât cele prevăzute la punctul i), Comunitatea adoptă măsurile necesare pentru a le asigura un tratament mai avantajos decât cel acordat țărilor terțe care beneficiază de clauza națiunii celei mai favorizate pentru aceleași produse...”

11 Protocolul nr. 5 privind bananele, anexat la Convenția de la Lomé (denumit în continuare „Protocolul nr. 5”), prevede la articolul 1:

„Pentru exporturile acestuia de banane către piețele comunitare, niciun stat ACP nu se află, în ceea ce privește accesul la piețele tradiționale ale acestuia și avantajele acestuia pe piețele respective, într-o situație mai puțin favorabilă decât cea din trecut sau din prezent.”

12 Declarația comună privind Protocolul nr. 5, care face obiectul Anexei LXXIV, prevede:

„... articolul 1 din Protocolul nr. 5 nu poate împiedica Comunitatea să stabilească norme comune pentru banane, cu o deplină consultare a statelor ACP, atâta timp cât niciun stat ACP, furnizor tradițional al Comunității, nu se află, în ceea ce privește accesul la Comunitate și avantajele acestuia în Comunitate, într-o situație mai puțin favorabilă decât cea din trecut sau din prezent...”

13 Într-o declarație specifică privind Protocolul nr. 5, care face obiectul Anexei LXXIV, Comunitatea a consacrat drepturile speciale ale statelor ACP, furnizori tradiționali.

Cu privire la regulamentul atacat

14 În temeiul celui de-al treilea considerent din regulament, organizarea comună a piețelor

„astfel încât Comunitatea să poată respecta preferința comunitară și diferitele sale obligații internaționale, aceasta trebuie să permită comercializarea pe piața comunitară, la prețuri echitabile atât pentru producători, cât și pentru consumatori, a bananelor produse în Comunitate, precum și a celor provenite din ACP, care sunt furnizori tradiționali, fără a aduce atingere importurilor de banane provenite din țări terțe furnizoare, asigurând venituri corespunzătoare pentru producători”.

15 Regulamentul stabilește, în Titlurile I și II, norme comune de calitate și de comercializare în Comunitate și creează organizații de producători și mecanisme de concertare.

16 Titlul III instituie un regim de ajutor sub forma compensării pentru o eventuală pierdere a veniturilor în folosul producătorilor comunitari, în limita unei cantități de 854 000 tone repartizată între diferitele regiuni producătoare din Comunitate.

17 Regimul schimburilor comerciale cu țările terțe de la Titlul IV prevede că importurile tradiționale de banane provenite din state ACP pot continua să fie efectuate, cu scutire de taxe vamale, în Comunitate. O anexă la regulament stabilește această cantitate la 857 700 tone și o repartizează între statele ACP, furnizori tradiționali.

18 În temeiul articolului 18 din regulament,

„(1) Anual se deschide un contingent tarifar de 2 milioane de tone (greutate netă) pentru importurile de banane din țări terțe și de banane netradiționale ACP.

În cadrul contingentului tarifar, importurile de banane din țări terțe fac obiectul unei prelevări de 100 ECU pe tonă, iar importurile de banane netradiționale ACP fac obiectul unui drept zero.

...

(2) Separat de contingentul prevăzut la alineatul (1):

– importurile de banane netradiționale ACP fac obiectul unei prelevări de 750 de ECU pe tonă,

– importurile de banane din țări terțe fac obiectul unei prelevări de 850 ECU pe tonă...”

19 În temeiul articolului 19 alineatul (1),

„Contingentul tarifar se deschide de la 1 iulie 1993, până la concurența de:

(a) 66,5 % pentru categoria comercianților care au comercializat banane din țări terțe și/sau banane netradiționale ACP;

(b) 30 % pentru categoria comercianților care au comercializat banane din Comunitate și/sau banane tradiționale ACP;

(c) 3,5 % pentru categoria comercianților stabiliți în Comunitate care au început din 1992 comercializarea altor banane decât cele comunitare și/sau tradiționale ACP...”

20 În temeiul articolului 16, se întocmește în fiecare an un bilanț previzional al producției și consumului din Comunitate, precum și al importurilor și exporturilor; acest bilanț poate fi revizuit pe parcursul anului de comercializare în caz de necesitate.

21 Articolul 18 alineatul (1) al patrulea paragraf prevede o creștere a volumului contingentului anual pe baza bilanțului previzional prevăzut la articolul 16.

22 Articolul 20 consacră principiul transmisibilității certificatelor de import și abilitază Comisia să adopte condițiile acestei transmisibilități.

23 În temeiul articolului 21 alineatul (2), contingentul tarifar prevăzut în Protocolul banane este eliminat.

24 Prin Ordonanța din 29 iunie 1993, Germania/Consiliul (cauza C-280/93 R, Rec. p. I-3667), Curtea a respins cererea pentru pronunțarea unei ordonanțe președințiale introdusă de Republica Federală Germania, care urmărea să permită acestui stat, până când Curtea ar fi pronunțat o hotărâre în acțiunea principală, să importe cu scutire de drepturi vamale banane originare din țări terțe în aceleași cantități anuale ca cele din 1992.

25 Prin ordonanțele din 13 iulie 1993, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Republica Italiană, Republica Portugheză, Regatul Unit și Comisia au fost admise ca intervenienți în cauză în sprijinul concluziilor Consiliului; prin ordonanțele din aceeași zi, Regatul Belgiei și Regatul Țărilor de Jos au fost admise ca intervenienți în cauză în sprijinul concluziilor Republicii Federale Germania.

26 În sprijinul acțiunii sale, Republica Federală Germania invocă un anumit număr de motive de anulare întemeiate pe încălcarea normelor fundamentale de procedură, a normelor substanțiale și a principiilor fundamentale ale dreptului comunitar, a Convenției de la Lomé, a Acordului General pentru Tarife și Comerț (denumit în continuare „GATT”) și a Protocolului banane.

Cu privire la încălcarea unor norme fundamentale de procedură

27 În sprijinul acestui motiv, Republica Federală Germania avansează trei argumente.

28 Reclamanta susține, în primul rând, că procedura de adoptare a regulamentului a prezentat nereguli prin faptul că textul regulamentului se îndepărtează de la propunerea inițială a Comisiei fără să fi existat o nouă propunere adoptată în mod formal de Colegiul Comisarilor. Dreptul de propunere, prevăzut la articolul 43 din tratat, constituie un drept propriu al Comisiei de a participa la formarea actelor Consiliului și nu este permis comisarului responsabil de un dosar să se limiteze la aprobarea, în numele Comisiei, a unui compromis elaborat în cadrul Consiliului. Articolul 27 din Regulamentul de procedură al Comisiei (JO 1963, 181, p. 63) nu permite abilitarea membrilor Comisiei, prin derogare de la principiul colegialității, decât pentru măsuri de gestionare sau de administrare definite în mod clar.

29 Republica Federală Germania susține, în al doilea rând, că regulamentul este lovit de o lipsă a motivării prin faptul că se referă doar la prima propunere a Comisiei.

30 Aceasta susține, în al treilea rând, că în ceea ce privește caracterul substanțial al modificărilor intervenite în a doua propunere a Comisiei, Parlamentul European trebuia să fie consultat din nou. În această privință, reclamanta a menționat două modificări importante. Dreptul vamal ad valorem de 20 % consolidat în cadrul GATT, menținut în prima propunere, a fost înlocuit de un drept specific de 100 ECU/tonă. Subcontingentul tarifar de 30 % de banane din țări terțe a fost deschis, în propunerea inițială, importatorilor de banane din țări terțe care se angajau să comercializeze o anumită cantitate de banane comunitare și/sau de banane tradiționale ACP; de asemenea, în sistemul inițial, operatorii „nou-veniți” puteau să participe la acest regim de parteneriat, în timp ce cota acestora este în prezent limitată la 3,5% din contingentul tarifar.

31 Consiliul, susținut în special de Comisie, răspunde că procedura de adoptare a regulamentului a fost legală și că a fost adusă în atenția Consiliului o propunere modificată a Comisiei; acesta susține că regulamentul nu trebuie să vizeze în același timp propunerea inițială a Comisiei și modificările ulterioare și că modificările aduse nu au impus o nouă consultare a Parlamentului.

32 Pentru a examina legalitatea procedurii de adoptare a regulamentului, este necesar să se amintească desfășurarea acesteia astfel cum a fost refăcută în memoriile scrise și observațiile formulate în ședință de Consiliu și Comisie. Conform declarațiilor Comisiei, necontrazise de reclamantă, Colegiul Comisarilor a însărcinat membrul responsabil de agricultură să negocieze dosarul „banane” în Consiliul de Miniștri din 14 – 17 decembrie 1992, în contextul unui compromis global. În urma ședinței Consiliului, comisarul responsabil a informat Colegiul Comisarilor de rezultatele acestei sesiuni și, în special, de compromisul banane, fără a fi emisă vreo obiecție din partea colegiului nici în ceea ce privește procedura urmată, nici în ceea ce privește rezultatul negocierilor.

33 La 12 februarie 1993, comisarul responsabil cu dosarul a făcut următoarea declarație în fața Consiliului:

„Comisia confirmă că textul din fața noastră reflectă propunerea Comisiei, astfel cum a fost modificată în compromisul politic din decembrie, astfel cum a fost transpus acest compromis politic în dispoziții juridice în textul pe marginea căruia Consiliul urmează să voteze.”

34 La 13 februarie 1993, Consiliul a adoptat regulamentul prin vot cu majoritate calificată.

35 Rezultă din desfășurarea procedurii, ținând seama în special de declarația făcută la 12 februarie 1993 în fața Consiliului de către comisarul competent, că în momentul în care a hotărât în mod definitiv, și anume la 13 februarie, Consiliului i-a fost adusă în atenție o propunere a Comisiei modificată în conformitate cu compromisul politic acceptat de comisarul competent în numele Comisiei cu ocazia ședinței Consiliului din luna decembrie 1992 și acceptat de Colegiul Comisarilor.

36 Faptul că această propunere modificată nu a avut o formă scrisă nu are nicio consecință. Articolul 149 alineatul (3) din tratat prevede că, atâta timp cât Consiliul nu a hotărât, Comisia poate să-și modifice propunerea de-a lungul procedurilor menționate la alineatele (1) și (2), fără a solicita ca aceste propuneri modificate să ia în mod necesar o formă scrisă. Astfel de propuneri modificate fac parte din procesul legislativ comunitar, care se caracterizează printr-o anumită suplețe, necesară pentru atingerea unei convergențe de puncte de vedere între instituții. Acestea se disting în mod fundamental de actele pe care le adoptă Comisia și care privesc în mod direct persoanele de drept privat. În aceste condiții, nu trebuie cerută pentru adoptarea acestor propuneri respectarea strictă a formalităților prescrise pentru adoptarea actelor care privesc în mod direct persoanele de drept privat (a se vedea Hotărârea Curții din 15 iunie 1994, BASF, cauza C-137/92 P, Rec. p. I-2555).

37 În ceea ce privește lipsa referirii la o pretinsă a doua propunere, trebuie constatat că nu a fost o nouă propunere, ci doar o simplă modificare a propunerii inițiale. Deși articolul 190 din tratat impune obligația de a se face referire la propunerea Comisiei în actele care nu pot fi adoptate decât la propunerea Comisiei, acesta nu impune referirea la modificarea pe care această propunere a putut să o sufere ulterior. Poziția ar fi diferită doar în cazul în care Comisia își retrage propunerea și o înlocuiește cu o propunere nouă.

38 Pentru aprecierea temeiniciei argumentului bazat pe lipsa unei a doua consultări a Parlamentului European, este necesar să se amintească faptul că o nouă consultare a Parlamentului European este cerută de fiecare dată când textul final adoptat, considerat în ansamblul său, se îndepărtează în chiar substanța sa de textul asupra căruia Parlamentul a fost deja consultat, cu excepția cazurilor în care amendamentele corespund, în esență, dorinței exprimate de Parlamentul însuși (Hotărârea din 16 iulie 1992, Parlament/Consiliu, cauza C-65/90, Rec. p. I-4593, punctul 16 și Hotărârea din 5 octombrie 1993, Driessen și alții, cauzele conexate C-13/92 – C-16/92, Rec. p. I-4751, punctul 23).

39 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă modificările la care face referire reclamanta se referă la însăși esența textului considerat în ansamblul său.

40 În această privință, trebuie constatat că propunerea inițială a Comisiei, precum și propunerea modificată, au prevăzut, pentru controlarea importurilor, un contingent de 2 milioane de tone pentru bananele provenite din țări terțe și netradiționale ACP. Înlocuirea dreptului vamal specific cu dreptul ad valorem, deși constituie o modificare juridică, se înscrie în urmărirea acestui obiectiv. Nu s-a stabilit că instituirea dreptului specific trebuia să aibă ca efect creșterea restricțiilor la importul în Comunitate de banane provenite din țări terțe, dat fiind că acest drept specific nu s-a tradus pentru importatori printr-o sarcină financiară mai

mare decât dreptul ad valorem de 20 %. Ar trebui adăugat că acest drept ad valorem, deși consolidat în cadrul GATT, nu era aplicabil decât în anumite state membre ale Comunității, în timp ce majoritatea statelor, cu excepția reclamantei, aveau regimuri de import mai restrictive.

41 Repartizarea contingentului de import atât în propunerea inițială, cât și în propunerea modificată urmărește, astfel cum arată considerentul (13) din regulament, să facă distincție între operatorii care au comercializat anterior banane provenite din țări terțe și banane netradiționale ACP și operatorii care au comercializat anterior banane produse în Comunitate și banane ACP, rezervând o cantitate disponibilă pentru operatorii noi. Instituirea subcotelor pentru diferitele categorii de operatori economici, de preferat în regimul parteneriatului prevăzut inițial, se referă doar la o modalitate tehnică de efectuare a acestei distincții, pe care Consiliul a putut-o considera ca fiind indispensabilă pentru asigurarea comercializării bananelor comunitare și a bananelor ACP și nu afectează structura fundamentală a regulamentului.

42 Modificările aduse de Comisie la propunerea acesteia nu au afectat, prin urmare, fondul regulamentului considerat în ansamblu și, prin urmare, nu au necesitat o nouă consultare a Parlamentului.

43 Pentru toate considerentele menționate anterior, este necesar să se respingă primul motiv întemeiat pe încălcarea normelor fundamentale de procedură.

Cu privire la încălcarea normelor substanțiale ale dreptului comunitar

44 Republica Federală Germania susține că Titlul IV din regulament contravine articolelor 39 și următoarele din tratat privind politica agricolă comună, regulilor de concurență, anumitor drepturi fundamentale și principiului proporționalității.

45 Consiliul răspunde că regulamentul este conform cu obiectivele politicii agricole comune și cu normele dreptului comunitar.

Cu privire la încălcarea articolului 39 din tratat

46 Republica Federală Germania susține că obiectivele urmărite de regulament, și anume garantarea unei producții comunitare și menținerea venitului producătorilor comunitari, nu intră sub incidența articolului 39 din tratat. Garantarea veniturilor populației agricole poate fi asigurată numai printr-o creștere a productivității. Inadecvarea dintre ofertă și cerere și creșterea importantă a prețurilor bananelor, în special pe piața germană, pune în evidență faptul că regulamentul, contrar articolului 39, nu asigură stabilizarea piețelor, siguranța aprovizionărilor și a prețurilor rezonabile pentru consum.

47 Pentru a aprecia temeinicia acestor obiecții, este necesar să se amintească, cu titlu preliminar, că, în conformitate cu jurisprudența Curții, în urmărirea obiectivelor politicii agricole comune, instituțiile comunitare trebuie să asigure concilierea permanentă pe care o pot cere eventuale contradicții între aceste obiective luate separat în considerare și, după caz, să acorde unuia sau altuia dintre acestea prioritatea temporară pe care o impun faptele sau circumstanțele economice în lumina cărora acestea își adoptă deciziile (Hotărârea din 19 martie 1992, Hierl, cauza C-311/90, Rec. p. I-2061, punctul 13). De asemenea, jurisprudența admite că organul legislativ comunitar dispune, în domeniul politicii agricole comune, de o largă putere de apreciere, care corespunde responsabilităților politice pe care articolele 40 și 43 i-o atribuie (a se vedea Hotărârea din 21 februarie 1990, Wuidart și alții, cauzele conexe)

C-267/88 - C-285/88, Rec. p. I-435, punctul 14 și Hotărârea Hierl, menționată anterior, punctul 13).

48 Este necesar să se sublinieze apoi că articolul 39 alineatul (1) din tratat vizează în mod expres la litera (a), creșterea productivității și la litera (b), asigurarea pentru populația agricolă a unui nivel de viață echitabil și că articolul 40 alineatul (3) prevede un anumit număr de instrumente pentru garantarea realizării acestor obiective, în special subvenții la producție sau la comercializare și mecanisme comune de stabilizare a importurilor, de tipul celor puse în aplicare prin regulament.

49 Rezultă din aceasta că, fără a încălca articolul 39 din tratat, Consiliul putea să urmărească asigurarea venitului populațiilor agricole în cauză prin garantarea nivelului existent al producției comunitare și prin prevederea anumitor mecanisme apte să crească productivitatea producției comunitare, în special norme comune de calitate și organizații de producători.

50 De asemenea, reclamanta nu poate să susțină că regulamentul contravine obiectivelor politicii agricole comune indicate la articolul 39 alineatul (1) literele (c) și (d) din tratat, întrucât acesta urmărește tocmai să stabilizeze piața prin garantarea unei producții comunitare și prin reglementarea importurilor și asigură prin aceste mecanisme, completate de cel care îi permite să crească în caz de nevoie contingentul de import, siguranța aprovizionărilor.

51 În ceea ce privește obiecția conform căreia regulamentul s-a tradus, în special pe piața reclamantei, printr-o creștere a prețurilor, contrar articolului 39 alineatul (1) litera (e), este necesar să se observe că o creare a unei organizări comune a piețelor, care înlocuiește regimurile naționale caracterizate prin diferențe importante de prețuri, se traduce în mod inevitabil printr-o adaptare a prețurilor în toată Comunitatea, iar obiectivul prețurilor rezonabile pentru consumator trebuie să fie considerat nu pe fiecare piață națională, ci în ansamblul pieței comune. Ar trebui adăugat că, în conformitate cu ceea ce a fost spus la punctul 47, instituțiile comunitare pot, în cadrul puterii de apreciere de care dispun acestea pentru punerea în aplicare a unei organizări comune a piețelor, să acorde în mod temporar prioritate anumitor obiective de la articolul 39 în raport cu altele.

52 Din considerentele precedente rezultă că obiecția bazată pe încălcarea articolului 39 nu este întemeiată.

Cu privire la depășirea limitelor articolelor 39, 42 și 43 din tratat

53 Republica Federală Germania susține că o politică de dezvoltare în favoarea statelor ACP, astfel cum este urmărită de regulament, nu poate fi întemeiată pe dispozițiile privind politica agricolă comună, ci cel mult pe articolele 235 sau 238 din tratat.

54 În această privință, este necesar să se amintească, în primul rând, faptul că articolul 43 din tratat constituie baza juridică adecvată pentru orice reglementare privind producția și comercializarea produselor agricole enumerate în Anexa II la tratat, care contribuie la realizarea unuia sau mai multor obiective ale politicii agricole comune enunțate la articolul 39 din tratat. Prin urmare, chiar dacă aceste reglementări vizează în același timp obiective ale politicii agricole și alte obiective care sunt urmărite pe baza altor dispoziții ale tratatului, nu se poate folosi drept argument existența acestor dispoziții pentru restrângerea sferei de aplicare a articolului 43 din tratat (a se vedea Hotărârea din 23 februarie 1988, Regatul Unit/Consiliul, cauza 68/86, Rec. p. 855, punctele 14 și 16 și Hotărârea din 16 noiembrie 1989, Comisia/Consiliul, cauza C-131/87, Rec. p. 3743, punctele 10 și 11).

55 Este necesar să se sublinieze, în al doilea rând, că o creare a unei organizări comune a piețelor cere, pe lângă reglementarea comunitară, instituirea unui regim de import pentru asigurarea stabilizării piețelor și comercializarea producției comunitare în cazul în care, precum în speță, aspectul intern și aspectul extern al politicii comune nu pot fi dissociate.

56 În al treilea rând, este necesar să se observe că, în cadrul punerii în aplicare a politicilor interne, în special în domeniul agricol, instituțiile comunitare nu puteau face abstracție de angajamentele internaționale asumate de Comunitate în temeiul Convenției de la Lomé.

57 Rezultă din cele menționate anterior că obiecția legată de depășirea limitelor articolelor 39, 42 și 43 din tratat, în ceea ce privește regimul importurilor provenite din statele ACP, nu este întemeiată.

Cu privire la încălcarea principiului concurenței nedenaturate

58 Republica Federală Germania susține că modalitățile de repartizare a contingentului tarifar contravin obiectivului unei concurențe nedenaturate menționat la articolul 3 litera (f) din tratat prin faptul că acestea operează, printr-un act de putere publică, o redistribuire a cotelor de piață și de venituri în detrimentul importatorilor tradiționali de banane din țări terțe. Imposibilitatea pentru acești importatori de a se aproviziona pe piețele comunitare și ACP și obligația de a achiziționa certificate de import de banane provenite din țări terțe de la operatorii de banane comunitare și ACP se traduce prin avantaje financiare gratuite în favoarea acestora din urmă.

59 În această privință este necesar să se amintească faptul că stabilirea unui regim de concurență nedenaturată nu este singurul obiectiv menționat la articolul 3 din tratat, care, de asemenea, prevede în special instaurarea unei politici agricole comune.

60 Autorii tratatului, conștienți de faptul că urmărirea simultană a acestor două obiective se putea dovedi dificilă în anumite momente și în anumite circumstanțe, au menționat la articolul 42 primul paragraf din tratat că:

„Dispozițiile capitolului referitoare la regulile de concurență se aplică producției și comercializării produselor agricole numai în măsura stabilită de Consiliu în cadrul dispozițiilor și în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 43 alineatele (2) și (3), ținând seama de obiectivele menționate la articolul 39.”

61 Astfel, sunt recunoscute atât supremația politicii agricole în raport cu obiectivele tratatului în domeniul concurenței, cât și puterea Consiliului de a decide în ce măsură regulile de concurență își găsesc aplicarea în sectorul agricol.

62 În aceste condiții, obiecția privind încălcarea principiului unei concurențe nedenaturate nu poate fi reținută.

63 Argumentele invocate în sprijinul acestei obiecții și bazate pe prejudiciul cauzat importatorilor de banane provenite din țări terțe sunt analizate în continuare în cadrul analizei motivului privind încălcarea drepturilor fundamentale și a principiilor generale de drept.

Cu privire la încălcarea drepturilor fundamentale și a principiilor generale de drept

64 Republica Federală Germania susține că repartizarea contingentului tarifar constituie o discriminare nejustificată a operatorilor de banane provenite din țări terțe. Pierderea unor cote

de piață pe care au suferit-o acești operatori aduce atingere dreptului acestora de proprietate și exercitării libere a activităților profesionale ale acestora, precum și drepturilor obținute de aceștia. Instituirea contingentului tarifar, atât în ceea ce privește formula acestuia de repartizare, cât și taxa prohibitivă pentru importurile care depășesc contingentul tarifar, este contrară principiului proporționalității, având în vedere că un sistem de ajutoare directe pentru producători era suficient pentru asigurarea comercializării producției comunitare și a producției ACP.

65 Fiind vorba de o obiecție întemeiată pe încălcarea principiului nediscriminării, reclamanta susține că repartizarea contingentului tarifar în favoarea importatorilor de banane comunitare și/sau tradiționale ACP este, în fapt, un transfer către aceștia, printr-un act de putere publică, a unei cote de 30 % din piață. Această repartizare în detrimentul categoriei operatorilor de banane din țări terțe constituie, în lipsa oricărei justificări, o discriminare contrară tratatului.

66 În această privință este necesar să se amintească faptul că, în temeiul articolului 40 alineatul (3) al doilea paragraf din tratat, organizarea comună a piețelor agricole, care trebuie stabilită în cadrul politicii agricole comune, „trebuie să excludă orice discriminare între producătorii sau consumatorii din Comunitate”.

67 În temeiul unei jurisprudențe constante, interdicția de discriminare stabilită de această dispoziție nu este decât expresia specifică a principiului general al egalității care face parte din principiile fundamentale ale dreptului comunitar (a se vedea Hotărârea din 10 ianuarie 1992, Kuehn, cauza C-177/90, Rec. p. I-35, punctul 18 și Hotărârea din 27 ianuarie 1994, Herbrink, cauza C-98/91, Rec. p. I-223, punctul 27) și care impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit decât în cazul în care diferența de tratament este justificată în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea din 25 noiembrie 1986, Klensch și alții, cauzele conexate 201/85 și 202/85, Rec. p. 3477, punctul 9 și Hotărârea Wuidart și alții, menționată anterior, punctul 13).

68 Organizarea comună a piețelor în sectorul bananelor reunește operatori economici care nu sunt nici producători, nici consumatori. Cu toate acestea, datorită generalității principiului nediscriminării, interzicerea discriminării se aplică, de asemenea și altor categorii de operatori economici care fac obiectul unei organizări comune a piețelor.

69 Pentru a constata existența unei discriminări, trebuie, prin urmare, să se examineze dacă regulamentul atacat a rezervat un tratament diferit unor situații comparabile.

70 În această privință trebuie constatat că, înainte de adoptarea regulamentului, sectorul bananelor la nivelul Comunității era caracterizat de coexistența piețelor naționale deschise, reglementate în plus prin norme divergente și a unor piețe naționale protejate. Regimurile juridice la care era supus importul bananelor în diferitele state membre erau în mare parte identice cu cele existente în acele state înainte de crearea Comunității sau înainte de aderarea acestora la Comunitate.

71 Pe piețele naționale deschise operatorii economici puteau să se aprovizioneze cu banane provenite din țări terțe fără a face obiectul unor restricții cantitative. Importatorii de pe piața germană beneficiau chiar și de o scutire de drepturi vamale în interiorul unui contingent adaptat în mod regulat pe baza Protocolului banane. În schimb, pe piețele naționale protejate, operatorii economici care comercializau banane comunitare și tradiționale ACP aveau asigurată posibilitatea de a-și comercializa produsele fără a fi expuși concurenței distribuitorilor de banane mai competitive provenite din țări terțe. Pentru motivele expuse la

punctul 5 din prezenta hotărâre, prețul de vânzare al bananelor comunitare și ACP depășea, într-adevăr, prețul bananelor provenite din țări terțe.

72 Prin urmare trebuie constatat că înainte de adoptarea regulamentului situația categoriilor de operatori economici între care este efectuată repartizarea contingentului tarifar nu era comparabilă.

73 Este adevărat că după intrarea în vigoare a regulamentului aceste categorii de operatori economici sunt afectate în mod diferit de măsurile adoptate. Operatorii care s-au aprovizionat în mod tradițional în special cu banane provenite din țări terțe și-au văzut de acum înainte posibilitățile de import restricționate, în timp ce operatorii obligați să comercializeze până atunci în special banane comunitare și ACP aveau posibilitatea de a importa anumite cantități de banane provenite din țări terțe.

74 Cu toate acestea, un asemenea tratament diferențiat apare ca inerent obiectivului de integrare a piețelor închise până atunci, ținând seama de situația diferită în care se găseau diferitele categorii de operatori economici înainte de instituirea organizării comune a piețelor. Într-adevăr, regulamentul urmărește garantarea comercializării producției comunitare și a producției tradiționale ACP, ceea ce implică stabilirea unui anumit echilibru între cele două categorii de operatori economici în cauză.

75 Prin urmare, obiecția întemeiată pe încălcarea principiului nediscriminării trebuie să fie respinsă ca neîntemeiată.

76 Prin urmare, legalitatea măsurilor adoptate în ceea ce privește diferite categorii de operatori economici trebuie să fie examinată în cadrul celorlalte obiecții invocate de reclamantă.

77 În ceea ce privește încălcarea dreptului de proprietate, reclamanta susține că, prin lipsirea pe termen lung a operatorilor care comercializau în mod tradițional banane provenite din țări terțe de cote de piață, regulamentul atacat a încălcat dreptul de proprietate al acestor operatori și a adus atingere exercitării libere a activităților profesionale ale acestora.

78 În această privință este necesar să se sublinieze că atât dreptul de proprietate, cât și exercitarea liberă a unei activități profesionale fac parte din principiile generale ale dreptului comunitar. Cu toate acestea, aceste principii nu apar ca prerogative absolute, ci trebuie să fie luate în considerare în raport cu funcția acestora în societate. Prin urmare, dreptul de proprietate și libera exercitare a activităților profesionale pot fi restricționate, în special în cadrul unei organizări comune a piețelor, cu condiția ca aceste restricții să răspundă în mod efectiv unor obiective de interes general urmărite de Comunitate și să nu constituie, în raport cu scopul urmărit, o intervenție disproporționată și intolerabilă care aduce atingere substanței înseși a drepturilor astfel garantate (Hotărârea din 11 iulie 1989, Schröder, cauza 265/87, Rec. p. 2237, punctul 15, Hotărârea din 13 iulie 1989, Wachauf, cauza 5/88, Rec. p. 2609, punctul 18 și Hotărârea Kühn, menționată anterior, punctul 16).

79 Dreptul de proprietate al operatorilor de banane provenite din țări terțe nu este contestat prin instituirea contingentului comunitar și a normelor de repartizare a acestuia. Într-adevăr, niciun operator economic nu poate revendica un drept de proprietate asupra unei cote de piață pe care o deținea la un moment anterior instaurării unei organizări comune a piețelor, o asemenea cotă de piață constituind doar o poziție economică momentană expusă riscurilor unei schimbări de circumstanțe.

80 Mai mult, un operator economic nu poate să susțină un drept dobândit sau chiar o încredere legitimă în menținerea unei situații existente care poate fi modificată prin decizii adoptate de instituțiile comunitare în cadrul puterii acestora de apreciere (Hotărârea din 28 octombrie 1982, Faust/Commission, cauza 52/81, Rec. p. 3745, punctul 27), cu atât mai puțin în cazul în care situația existentă este contrară normelor pieței comune.

81 În ceea ce privește pretinsa atingere adusă exercitării libere a activităților profesionale, este necesar să se sublinieze că instituirea contingentului tarifar și a mecanismului de repartizare a acestuia modifică în mod efectiv poziția concurențială a operatorilor economici pe piața germană în special, care erau anterior singurii care puteau importa banane provenite din țări terțe în afara oricărei restricții tarifare în cadrul unui contingent adaptat anual nevoilor pieței. Mai trebuie examinat dacă restricțiile introduse prin regulament răspund unor obiective de interes general comunitar și nu aduc atingere substanței înseși a acestui drept.

82 Restricția la importul de banane provenite din țări terțe impusă operatorilor economici pe piața germană este inerentă instituirii unei organizări comune a piețelor care urmărește asigurarea protejării obiectivelor de la articolul 39 din tratat și respectarea obligațiilor internaționale asumate de Comunitate în temeiul Convenției de la Lomé. Într-adevăr, eliminarea regimurilor naționale divergente, îndeosebi a regimului special de care au continuat să beneficieze operatorii pe piața germană, precum și a regimurilor protective de care au beneficiat pe alte piețe naționale operatorii de banane comunitare și tradiționale ACP, a făcut necesară o limitare a volumului importurilor de banane provenite din țări terțe către Comunitate. Într-adevăr, era vorba de asigurarea realizării unei organizări comune a piețelor evitând în același timp ca, în urma dispariției barierelor protectoare care asigură comercializarea acestora la adăpost de concurența bananelor provenite din țări terțe, bananele comunitare și ACP să fie eliminate de pe piața comună.

83 Situația diferită a operatorilor de banane în diferitele state membre necesită, din partea acesteia, cu privire la obiectivul de integrare a diferitelor piețe naționale, instituirea unui mecanism de repartizare a contingentului tarifar între diferitele categorii de operatori economici în cauză. Acest mecanism urmărește să încurajeze operatorii de banane comunitare și tradiționale ACP să se aprovizioneze cu banane provenite din țări terțe și în același timp tinde să încurajeze importatorii de banane provenite din țări terțe să distribuie banane comunitare și ACP. De altminteri acesta trebuie, pe termen lung, să permită operatorilor economici care au comercializat în mod tradițional banane provenite din țări terțe să participe, la nivelul contingentului comunitar global, la două subcontingente care au fost instituite.

84 În ceea ce privește, în special, critica reclamantei conform căreia aplicarea regulamentului a generat un comerț de certificate de import între operatorii de banane comunitare și tradiționale ACP și importatorii tradiționali de banane provenite din țări terțe, în detrimentul acestora din urmă, ar trebui amintit că regulamentul, la articolul 20, admite principiul transmisibilității certificatelor. Acest principiu are drept rezultat practic faptul că deținătorul unui certificat, în loc de a proceda el însuși la importul și vânzarea de banane provenite din țări terțe, poate să-și cedeze dreptul de import unui alt operator economic care vrea, de asemenea, să importe.

85 Principiul transmisibilității, al cărui regim a fost stabilit în Regulamentul (CEE) nr. 1442/93 al Comisiei din 10 iunie 1993 privind normele de aplicare ale regimului importului de banane în Comunitate (JO L 142, p. 6), adoptat după introducerea prezentei acțiuni, nu este, cu toate acestea, specific organizării comune a piețelor în sectorul bananelor, dar există în alte sectoare ale politicii agricole, în special în ceea ce privește relațiile comerciale cu țările terțe.

86 Mai mult, cedarea certificatelor de import constituie o opțiune a cărei exercitare regulamentul o permite diferitelor categorii de operatori economici în funcție de interesele comerciale ale acestora. Avantajul financiar pe care acest tip de vânzare poate, după caz, să-l ofere operatorilor de banane comunitare și tradiționale ACP constituie o consecință necesară a principiului transmisibilității certificatelor și trebuie să fie apreciată în contextul mai general al măsurilor adoptate de Consiliu în vederea garantării comercializării produselor comunitare și tradiționale ACP. În acest context, trebuie considerat un mijloc destinat să contribuie la capacitatea concurențială a operatorilor economici care comercializează bananele comunitare și ACP și să faciliteze integrarea piețelor statelor membre.

87 Rezultă din cele menționate mai sus că restricția impusă de regulament exercitării libere a activităților profesionale de către operatorii tradiționali de banane provenite din țări terțe răspunde obiectivelor de interes general comunitar și nu afectează substanța însăși a acestui drept.

88 Reclamanta susține în continuare că regimul schimburilor cu țările terțe este contrar principiului proporționalității prin faptul că obiectivul unei susțineri a producătorilor ACP precum și al unei garantări a veniturilor producătorilor comunitari putea fi atins prin măsuri care afectează mai puțin concurența și interesele anumitor categorii de operatori economici.

89 În această privință, este necesar să se amintească faptul că organul legislativ comunitar dispune, în materie de politică agricolă comună, de o largă putere de apreciere care corespunde responsabilităților politice pe care articolele 40 și 43 din tratat i le atribuie.

90 Într-adevăr, Curtea a hotărât că doar caracterul în mod clar necorespunzător al unei măsuri adoptate în acest domeniu, în raport cu obiectivul pe care instituția competentă intenționează să îl urmărească, poate afecta legalitatea unei asemenea măsuri. Mai exact, atunci când, pentru adoptarea unei reglementări, organul legislativ comunitar este obligat să aprecieze efectele viitoare ale acestei reglementări iar aceste efecte nu pot fi prevăzute cu exactitate, aprecierea acestuia nu poate fi cenzurată decât în măsura în care aceasta este în mod evident greșită, în lumina elementelor de care dispunea acesta în momentul adoptării reglementării (Hotărârea Wuidart și alții, menționată anterior, punctul 14 și Hotărârea din 13 noiembrie 1990, Fedesa și alții, cauza C-331/88, Rec. p. I-4023, punctul 14).

91 Această limitare a controlului Curții se impune în special în cazul în care, în realizarea unei organizări comune a piețelor, Consiliul este obligat să arbitreze între interese divergente și să aleagă astfel opțiuni în cadrul alegerilor politice care intră sub incidența propriilor sale responsabilități.

92 În speță, rezultă din dezbaterile desfășurate în fața Curții că era datoria Consiliului să concilieze interesele opuse ale anumitor state membre producătoare de banane, preocupate să asigure pentru populația agricolă a acestora care trăiește în regiuni defavorizate economic comercializarea unei producții vitale pentru aceasta și să evite în felul acesta problemele sociale și ale altor state membre care nu produc banane, preocupate înainte de toate să asigure consumatorilor acestora o aprovizionare cu banane în cele mai bune condiții de preț și un acces nelimitat la producția țărilor terțe.

93 Guvernul german arată că măsuri mai puțin constrângătoare, și anume un regim de ajutoare mai dezvoltat pentru producătorii comunitari și ACP, asociat unui mecanism de taxe la importul de banane provenite din țări terțe, care să permită finanțarea acestui regim de ajutoare, permit realizarea obiectivului urmărit.

94 Cu toate că nu era exclusă posibilitatea utilizării altor mijloace pentru atingerea rezultatului dorit, Curtea nu trebuia să înlocuiască aprecierea sa cu cea a Consiliului cu privire la caracterul mai mult sau mai puțin adecvat al măsurilor adoptate de organul legislativ comunitar, din moment ce nu exista dovada că aceste măsuri erau în mod clar necorespunzătoare pentru realizarea obiectivului urmărit.

95 Reclamanta nu a stabilit că au fost adoptate de către Consiliu măsuri în mod clar necorespunzătoare sau că acesta a făcut o apreciere în mod clar eronată a elementelor de care dispunea la momentul adoptării reglementării.

96 Este necesar să se adauge că regimul schimburilor cu țările terțe, în special instituirea unui contingent tarifar și a unui mecanism de repartizare, nu constituie decât unul dintre instrumentele prevăzute de regulament pentru a garanta, în special, comercializarea producției comunitare, pe lângă instituirea unor norme comune de calitate și de comercializare și a unui regim de ajutoare.

97 Pe de altă parte, nu este evident faptul că măsurile alternative sugerate de reclamantă sunt apte să realizeze obiectivul de integrare a piețelor, care este la baza oricărei organizări comune a piețelor.

98 Rezultă din aceasta că obiecțiile întemeiate pe încălcarea dreptului de proprietate, pe desconsiderarea drepturilor dobândite, pe atingerea adusă exercitării libere a activităților profesionale și pe nerespectarea principiului proporționalității trebuie să fie, de asemenea, respinse ca neîntemeiate.

99 Ținând seama de considerațiile anterioare, motivul întemeiat pe încălcarea normelor substanțiale ale dreptului comunitar trebuie să fie respins.

Cu privire la încălcarea articolului 168 din Convenția de la Lomé

100 Republica Federală Germania susține că articolul 168 alineatul (1) din Convenția de la Lomé scutește importul de produse ACP de orice drept vamal. Consiliul nu poate invoca alineatul (2) litera (a) din acest articol pentru a opera o diferență de tratament între importurile tradiționale și netradiționale de banane ACP.

101 În această privință, este suficient să se constate că, în ceea ce privește instituirea unui contingent tarifar, importul de banane provenite din statele ACP intră sub incidența articolului 168 alineatul (2) litera (a) punctul (ii) din Convenția de la Lomé, citat la punctul 10 din prezenta hotărâre. În conformitate cu Protocolul nr. 5, Comunitatea este obligată să admită accesul, cu scutire de drepturi vamale, doar pentru cantitățile de banane provenite din fiecare stat ACP, furnizor tradițional, efectiv importate „cu drept zero” în cursul celui mai bun an anterior anului 1991. Anexele LXXIV și LXXV privind acest protocol confirmă faptul că singura obligație a Comunității este de a menține, în ceea ce privește accesul la piața comunitară a bananelor ACP, avantajele statelor ACP, anterioare Convenției de la Lomé.

102 În aceste condiții, motivul întemeiat pe încălcarea articolului 168 din Convenția de la Lomé trebuie să fie respins.

Cu privire la încălcarea normelor GATT

103 Republica Federală Germania susține că respectarea normelor GATT condiționează legalitatea actelor comunitare, făcând abstracție de orice problemă referitoare la efectul direct al Acordului General și că regulamentul contravine anumitor dispoziții fundamentale ale acestui acord.

104 Consiliul, susținut în special de Comisie, răspunde că, în raport cu natura specială a acestuia, GATT nu poate fi invocat pentru a contesta legalitatea unui act comunitar, decât în cazul specific în care dispozițiile comunitare au fost adoptate pentru a pune în aplicare obligații contractate în cadrul GATT.

105 Pentru a hotărî dacă reclamanta poate invoca anumite dispoziții ale GATT pentru a contesta legalitatea regulamentului, este necesar să se amintească faptul că a fost recunoscut de către Curte că dispozițiile Acordului General au ca efect obligarea Comunității. Aceasta a admis, cu toate acestea, că pentru aprecierea sferei de aplicare a GATT în ordinea juridică comunitară, ar trebui să se ia concomitent în considerare spiritul, cadrul general și formularea Acordului General.

106 În această privință, Curtea a constatat într-o jurisprudență constantă că GATT, întemeiat, în conformitate cu preambulul său, pe principiul negocierilor întreprinse pe „bază de reciprocitate și interes reciproc”, este caracterizat prin flexibilitatea extinsă a dispozițiilor sale, în special a celor referitoare la posibilitățile de derogare, la măsurile care pot fi adoptate în prezența unor dificultăți excepționale și la soluționarea diferendelor între părțile contractante.

107 Curtea a recunoscut că aceste măsuri înglobează, pentru reglementarea diferendelor, după caz, reprezentări sau propuneri scrise spre a fi „examineate cu considerație”, anchete urmate eventual de recomandări, consultări sau decizii ale părților contractante, inclusiv aceea de a autoriza anumite părți contractante să suspende, în privința altor părți, aplicarea oricărei concesiuni sau a altei obligații care rezultă din Acordul General și, în cele din urmă, în cazul unei astfel de suspendări, capacitatea părții în cauză de a denunța acest acord.

108 Aceasta a observat că, în cazul în care, din cauza unui angajament asumat în temeiul Acordului General sau a unei concesiuni privind o preferință, anumiți producători suferă sau riscă să sufere un prejudiciu grav, articolul XIX prevede capacitatea pentru o parte contractantă de a suspenda unilateral angajamentul, precum și de a retrage sau de a modifica concesiunea, fie după consultarea colectivității părților contractante și în lipsa unui acord între părțile contractante interesate, fie chiar fără o consultare prealabilă, dacă este o urgență și cu titlu provizoriu (a se vedea Hotărârea din 12 decembrie 1972, *International Fruit Company*, cauzele conexe 21/72 - 24/72, Rec. p. 1219, punctele 21, 25 și 26, Hotărârea din 24 octombrie 1973, *Schlueter*, cauza 9/73, Rec. p. 1135, punctul 29, Hotărârea din 16 martie 1983, *SIOT*, cauza 266/81, Rec. p. 731, punctul 28 și Hotărârea *SPI și SAMI*, cauzele conexe 267/81, 268/81 și 269/81, Rec. p. 801, punctul 23).

109 Aceste particularități ale Acordului General, subliniate de Curte pentru a constata că un justițiabil comunitar nu poate să se prevaleze de acesta în justiție pentru a contesta legalitatea unui act comunitar, împiedică, de asemenea, Curtea să ia în considerare dispozițiile Acordului General pentru aprecierea legalității unui regulament în cadrul unei acțiuni introduse de un stat membru în temeiul articolului 173 primul paragraf din tratat.

110 Într-adevăr, diferitele particularități subliniate mai sus arată că normele Acordului General sunt lipsite de caracterul necondițional și că obligația de a le recunoaște valoarea de norme de drept internațional aplicabile imediat în ordinele juridice interne ale părților contractante nu poate fi întemeiat pe spiritul, cadrul general sau formularea Acordului GATT.

111 În lipsa unei asemenea obligații care decurge din Acordul GATT, numai în cazul în care Comunitatea a intenționat să execute o anumită obligație asumată în cadrul GATT sau în cazul în care actul comunitar se referă în mod expres la dispoziții precise din Acordul General, este de competența Curții să controleze legalitatea actului comunitar în cauză cu privire la normele GATT (a se vedea Hotărârea din 22 iunie 1989, Fediol, cauza 70/87, Rec. p. 1781 și Hotărârea din 7 mai 1991, Nakajima/Consiliul, cauza C-69/89, Rec. p. I-2069).

112 Rezultă din argumentele precedente că Republica Federală Germania nu poate să invoce dispozițiile GATT pentru a contesta legalitatea anumitor dispoziții ale regulamentului.

Cu privire la încălcarea Protocolului banane

113 Republica Federală Germania arată că Protocolul banane face parte integrantă din tratat și că orice modificare a acestui protocol trebuie să se facă cu respectarea condițiilor de la articolul 236 din tratat. Derogarea de la regula unanimității, prevăzută la alineatul (4) din Protocolul banane, se referă numai la posibilitatea modificării unui contingent anual dar nu permite eliminarea acestui protocol luat ca atare.

114 Este necesar să se recunoască, mai întâi, că Protocolul banane face efectiv parte integrantă din tratat ca anexă la convenția de aplicare privind asocierea țărilor și a teritoriilor de peste mări la Comunitate, deși această convenție a încetat să mai fie în vigoare de la 31 decembrie 1962.

115 Cu toate acestea, protocolul respectiv a fost adoptat cu titlul de măsură tranzitorie în așteptarea uniformizării condițiilor de import al bananelor pe piața comună. Acest caracter tranzitoriu este pus în evidență prin indicarea etapelor succesive în realizarea pieței comune, fiecare dintre ele implicând o reducere a contingentului în raport cu importurile din anul de bază 1956.

116 În această logică, protocolul prevede, la alineatul (4) al treilea paragraf, că, la propunerea Comisiei, Consiliul, care hotărăște cu majoritate calificată, decide eliminarea sau modificarea acestui contingent, fără vreo rezervă cu privire la durata în timp a unei decizii de eliminare.

117 Pe de altă parte, este necesar să se observe că acceptarea punctului de vedere apărut de reclamantă face imposibilă crearea unei organizări comune a piețelor în sectorul bananelor, în condițiile prevăzute la articolul 43 alineatul (2) din tratat. Însă, protocolul nu poate să aibă ca efect derogarea de la o dispoziție fundamentală a tratatului.

118 Din considerentele precedente rezultă că motivul întemeiat pe încălcarea Protocolului banane trebuie să fie respins.

119 Întrucât niciunul dintre motivele de anulare nu poate fi reținut, acțiunea Republicii Federale Germania trebuie respinsă în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

120 În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Federală Germania a căzut în pretenții, trebuie obligată la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor referitoare la procedura ordonanței președințiale. În conformitate cu articolul

69 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, statele membre și Comisia, care sunt intervenienți în litigiu, își suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA

declară și hotărăște:

- 1) Respinge acțiunea.**
- 2) Obligă reclamanta la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor referitoare la procedura ordonanței președințiale.**
- 3) Intervenienții își suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Due	Mancini	Moitinho de Almeida
Díez de Velasco	Edward	Kakouris
Joliet	Schockweiler	Rodríguez Iglesias
Grévisse	Zuleeg	Murray
	Kapteyn	

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 5 octombrie 1994.

Grefier
R. Lecourt

Președinte
O. Due